

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію доктора філософії за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Юхименка Ігоря Ігоровича «Технології зовнішньої політики Північної Кореї» рецензента доктора політичних наук, професора, в.о. декана факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Кривошеїна Віталія Володимировича

Інформація про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктом 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12 січня 2022 р. № 44», Юхименка Ігоря Ігоровича «Технології зовнішньої політики Північної Кореї» подана у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису. Дисертація виконана здобувачем особисто.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів. Наукові положення та нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для політичної науки, полягають у тому, що І. Юхименком вперше було розглянуто суб'єктні відносини у зовнішній політиці КНДР. Були виділені основні суб'єкти, які приймають участь у прийнятті зовнішньополітичних рішень, що дає змогу зрозуміти логіку їх прийняття та в цілому зрозуміти причини формування технологій, враховуючи особливості тоталітарних методів управління у доповнення до історичних чинників. Були визначені об'єкти указаних в роботі технологій зовнішньої політики КНДР. Країни, з якими контактує Північна Корея, були розділені на категорії за принципом лояльності країн до режиму Кім Чен Ина при прийнятті зовнішньополітичних рішень на такі категорії: «Союзницькі держави», «Нейтральні країни та міжнародні організації» та «Держави вороги». Це дало змогу в повній мірі прослідкувати розвиток та еволюцію технологій зовнішньої політики КНДР; було дане визначення технології «Ідеологізації» в зовнішній політиці Північної Кореї та було

доведено, що ідеологізація в КНДР відіграє фундаментальну роль, визначаючи культуру, пропаганду, політику, суспільну свідомість та поведінку населення країни. Ця технологія визначається як матриця для здійснення інших технологій зовнішньої політики КНДР, включаючи в себе керівні принципи, інтереси та цінності, практична реалізація яких на міжнародній арені покладається на інші технології; інструменталізація ядерного потенціалу країни, або «Ядерна могутність» була описана як окрема зовнішньополітична технологія, яка є ефективним багатовимірним засобом використання наявності ядерної зброї для реалізації національних інтересів країни на міжнародній арені. Були викладені її цілі та дана оцінка ефективності технології; Була описана технологія асиметричної дипломатії як ключовою зовнішньополітичною стратегією КНДР. Ця стратегія характеризується незвичайними, інноваційними та вартісно-ефективними підходами. Та проливає світло на те, чим обумовлюється нестандартна поведінка Північної Кореї на міжнародній арені.

У дисертації також було уточнене визначення поняття «Технологія зовнішньої політики», яке розуміється як глобальний та всеосяжний набір інструментів та методів задля досягнення зовнішніх цілей дипломатії Північної Кореї та підтримки життєздатності режиму КНДР в нинішніх геополітичних умовах в цілому.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації відповідають вимогам до подібного виду досліджень і базуються на узагальненні широкого охоплення наукової літератури та достатнього обсягу аналітичних даних, отриманих в ході виконання науково-дослідних робіт. Достовірність результатів дисертаційної роботи підтверджена їх апробацією у доповіді на одній науковій конференції. Обґрунтованість отриманих результатів забезпечується завдяки комплексному використанню в дисертаційній роботі методів наукових досліджень (зокрема, технологічного та історичного підходів), за допомогою

яких вдалося досягнути поставлену мету та реалізувати сформульовані завдання. Високий рівень обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації І. Юхименка, забезпечені структурно-логічною схемою дослідження відповідно до поставленої мети. Також слід відзначити відповідність предметної спрямованості дисертаційного дослідження паспорту наукової спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що положення дисертації І. Юхименка можуть бути використані для удосконалення чи переосмислення концепції колективної безпеки в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та в світі в цілому, для розробки теоретичних та практичних шляхів деескалації на Корейському півострові, а також в освітньому процесі, зокрема, при викладанні таких навчальних дисциплін: «Східні студії», «Кореєзнавство», «Сучасні міжнародні відносини», «Система міжнародної безпеки» тощо.

Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих працях. Основні результати та висновки дисертаційного дослідження відображено у 4 наукових працях, зокрема 3 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у матеріалах доповідей на міжнародній науковій конференції. Дотримано вимоги Міністерства освіти і науки України щодо кількості, обсягу та змісту друкованих праць, а саме публікацій основного змісту дисертації. Ретельний аналіз представленого рукопису дисертації та наукових публікацій дає підстави констатувати ідентичність публікацій та основних положень дисертації І. Юхименка. Це надає авторові дисертаційної роботи право публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам. Дисертація складається з анотації державною та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг рукопису дисертації становить 206 сторінок. Список використаних джерел містить 173 позиції, з яких 123 – іноземною мовою.

Структура дисертації має логічну побудову і сприяє розкриттю теми дослідження та реалізації поставленої мети та сформульованих завдань. Зміст наукових праць доповнює основні положення дисертаційної роботи. Дисертація оформлена відповідно до вимог МОН України, що висуваються до подібного роду наукових робіт.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи отримані результати дослідження, їх наукову новизну та практичну значущість, звертаємо також увагу і на певні дискусійні положення та зауваги до змісту дисертації.

По-перше, в дисертації розглядаються історичні періоди розвитку Корейської держави, починаючи з часів окупації півострова Японією. Така позиція добре обґрунтована автором у роботі, проте, на мою думку, попередні етапи державотворення могли б знайти відображення в дисертації хоча б в оглядовій формі. Це значно розширило б уявлення про соціальні та культурні чинники, які вплинули на розвиток сучасних технологій зовнішньої політики КНДР.

По-друге, робота значно виграла, якби в ній дисертант порівнював зовнішньополітичні технології КНДР як з країнами соціалістичного блоку, так і з «державами-ворогами», зокрема, Південною Кореєю. Це посилило б емпіричне обґрунтування висновків проведеного дослідження.

По-третє, з огляду на проблематику дисертаційної роботи автор дає власне визначення технології зовнішньої політики – це «глобальний та всеосяжний набір інструментів та методів задля досягнення зовнішніх цілей дипломатії Північної Кореї та підтримки життєздатності режиму КНДР в нинішніх геополітичних умовах в цілому» (с. 6 дисертації). Викликає сумніви в доцільності використовувати прикметники «глобальний» та «всеосяжний» стосовно набору інструментів і методів.

Разом з цим, слід акцентувати увагу на тому, що зазначені зауваження та дискусійні положення змісту дисертації не ставлять під сумнів теоретичну

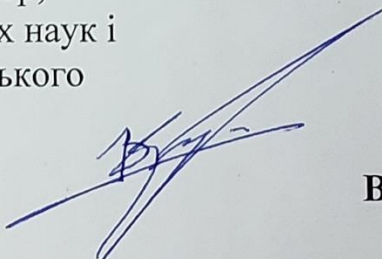
та практичну цінність дисертаційної роботи, тим більш, належну високу оцінку рівня її виконання.

Висновок. Вивчення дисертації та наукових праць І. Юхименка засвідчило актуальність та новизну роботи. Поставлена у дослідженні мета досягнута, сформульовані завдання успішно виконані. Отримані результати є обґрунтованими та достовірними, мають теоретичне значення та практичну цінність і можуть бути використані в науковій та практичній діяльності. Дисертаційна робота Ігоря Ігоровича Юхименка «Технології зовнішньої політики Північної Кореї» є самостійним та завершеним науковим дослідженням, у якому отримані нові наукові результати, що у сукупності вирішують важливу проблему для науки міжнародних відносин.

Підсумовуючи, можна констатувати, що дисертаційна робота І.І. Юхименка відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 29 Міжнародні відносини за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Рецензент:

Доктор політичних наук, професор,
в.о.декана факультету суспільних наук і
міжнародних відносин Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара

Віталій КРИВОШЕЇН

Учений секретар Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара, кандидат
фізико-математичних наук, доцент

Тетяна ХОДАНЕН